

Pradžia>Kreipimasis į teismą>ES ir nacionalinės teisės sistemos>**Bendrieji nacionaliniai teismai** **Bendrieji nacionaliniai teismai**

Rumunija

Šiame tinklalapyje pateikiama informacija apie Rumunijos bendrosios kompetencijos teismus.

Rumunijos teismų sistema. Įvadas

Toliau aprašyta Rumunijos teismų sistemos struktūra.

Teismai ir prokuratūros

1 lygis

Apylinkės teismai (176)

Prokuratūros

2 lygis

Apygardos teismai (42)

Specializuoti teismai (3)

Vaikų ir šeimos bylų teismas (1)

Prokuratūros

3 lygis

Apeliaciniai teismai (15)

Prokuratūros

4 lygis

Aukštasis Kasacinis Teisingumo Teismas

Prokuratūra

Rumunijos teismų sistemą sudaro Aukštasis Kasacinis Teisingumo Teismas ir kiti teismai.

Teismai

Aukštasis Kasacinis Teisingumo Teismas

Kaip aukščiausiasis Rumunijos teismas tai yra vienintelė teisminė institucija, įgaliota užtikrinti, kad **kiti teismai teisę aiškintų ir taikytų vienodai. Pagrindinė procedūra, skirta tai įgyvendinti, yra teismų sprendimų peržiūra teisės interesais.**

Aukštąjį Kasacinį Teisingumo Teismą sudaro keturi skyriai, kurių kiekvienas turi savo jurisdikciją:

I civilinių bylų skyrius;

II civilinių bylų skyrius;

Baudžiamųjų bylų skyrius;

Administracinių bylų ir mokestinių bylų skyrius.

Kiti Aukščiausiojo Teismo skyriai, turintys atskirą jurisdikciją, yra **keturios penkių teisėjų kolegijos, jungtiniai skyriai, teismų sprendimų peržiūros teisės interesais kolegija ir kolegija tam tikriems teisiniams klausimams išaiškinti.**

Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo I civilinių bylų skyrius, II civilinių bylų skyrius ir Administracinių bylų ir mokestinių bylų skyrius nagrinėja prašymus peržiūrėti apeliacinių teismų ir kitų teismų sprendimus, kaip nustatyta įstatymais, taip pat prašymus peržiūrėti negalutinius sprendimus arba bet kokio pobūdžio teismo aktus, kurių negalima apskūsti jokia kita tvarka ir dėl kurių teismo procesas apeliaciniame teisme buvo nutrauktas.

Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo Baudžiamųjų bylų skyrius nagrinėja:

pirmąją instanciją – bylas ir pareiškimus, pagal įstatymą priskiriamus Aukštajam Kasaciniam Teisingumo Teismui, kaip pirmosios instancijos teismui;

Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo Baudžiamųjų bylų skyrius, kaip pirmosios instancijos teismas, nagrinėja bylas dėl valstybės išdavimo nusikaltimų, senatorių, parlamento narių, Europos Parlamento narių iš Rumunijos, vyriausybės narių, Konstitucinio Teismo teisėjų, Aukščiausiosios magistratų tarybos narių, Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo teisėjų, taip pat prokuratūros prie Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo prokurorų nusikaltimus;

prašymus peržiūrėti nuosprendžius baudžiamosiose bylose, kuriuos pirmąją instanciją priėmė apeliacinis teismas ir Apeliacinis karo teismas;

prašymus peržiūrėti nuosprendžius baudžiamosiose bylose, kuriuos pirmąją instanciją priėmė apeliacinis teismas, Apeliacinis karo teismas ir Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo Baudžiamųjų bylų skyrius;

prašymus peržiūrėti negalutinius sprendimus arba bet kokio pobūdžio teismų aktus, kurių negalima apskūsti jokia kita tvarka ir dėl kurių teismo procesas apeliaciniame teisme buvo nutrauktas;

apeliacinius skundus, kuriais, kaip nustatyta įstatyme, apskundžiami galutiniai nuosprendžiai;

prašymus priimti prejudicinį sprendimą tam tikriems teisiniams klausimams paaiškinti;

jurisdikcijos kolizijas, kai jis yra bendras aukštesnysis teismas kolizinės jurisdikcijos teismų atžvilgiu;

prašymus perduoti bylą iš kompetentingo apeliacinio teismo kitam apeliaciniam teismui;

kitas įstatyme numatytas bylas.

Penkių teisėjų kolegijos

Pagal naujai paskelbto, o vėliau iš dalies pakeisto ir papildyto Įstatymo Nr. 304/2004 24 straipsnį penkių teisėjų kolegijos nagrinėja prašymus peržiūrėti Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmąją instanciją priimtus sprendimus, skundus, kuriais apskundžiami penkių teisėjų kolegijos apeliacine tvarka po pradinio priėmimo priimti sprendimai, prašymus peržiūrėti Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmąją instanciją priimtas išvadas, drausmines bylas pagal įstatymą ir kitas penkių teisėjų kolegijoms perduotas ir jų jurisdikcijai pagal įstatymą priklausančias bylas, taip pat prašymus peržiūrėti kitos penkių teisėjų kolegijos priimtus sprendimus, kuriais atmetami kreipimaisi į Konstitucinį Teismą. Pagal naujai paskelbto Įstatymo Nr. 317/2004 51 straipsnio 3 dalį penkių teisėjų kolegijos nagrinėja prašymus peržiūrėti Aukščiausiosios magistratų tarybos drausmės bylose priimtus sprendimus.

Aukštasis Kasacinis Teisingumo Teismas posėdžiauja **jungtiniuose skyriuose:**

kai nagrinėja prašymus, susijusius su Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo praktikos pakeitimais;

kai kreipiasi į Konstitucinį Teismą dėl įstatymų atitikties Konstitucijai prieš juos oficialiai paskelbiant.

Apeliacinis teismas

Rumunijos **apeliaciniais teismams** vadovauja pirmininkas, kuriam gali talkinti vienas arba du pavaduotojai.

Apeliaciniame teisme yra specializuoti skyriai ar kolegijos, nagrinėjantys:

civilines bylas,

baudžiamąsias bylas,

bylas, susijusias su vaikais arba šeimos reikalais,

bylas, susijusias su administraciniais arba mokestiniais ginčiais,

bylas, susijusias su darbo ginčiais ir socialiniu draudimu, bendrovėmis, prekybos registru, nemokumu, nesąžininga konkurencija ir kitomis sritimis, ir jūrų ir upių laivybos bylas.

15 apeliacinių teismų turi juridinio asmens teises. Kiekvieno jų jurisdikcijai priskirti keli apygardos teismai (paprastai trys).

Apeliaciniai teismai nagrinėja šias civilines bylas:

pirmąja instancija – pareiškimus, susijusius su administraciniais arba mokestiniais ginčiais, laikydamiesi specialių teisės nuostatų;

apeliacine instancija – apeliacinius skundus dėl apygardos teismų pirmąja instancija priimtų sprendimų;

kasacine instancija – prašymus peržiūrėti apygardos teismų apeliacine instancija priimtus sprendimus arba apygardos teismų pirmąja instancija priimtus sprendimus, kurie pagal įstatymą neskundžiami, ir pareiškimus kitose įstatyme konkrečiai numatytose bylose.

Apeliaciniai teismai nagrinėja šias baudžiamąsias bylas:

pirmąja instancija:

dėl Baudžiamojo kodekso 394–397, 399–412 ir 438–445 straipsniuose nurodytų nusikaltimų;

dėl nusikaltimų, susijusių su Rumunijos nacionaliniu saugumu, kaip numatyta specialiuose įstatymuose;

dėl apylinkės arba apygardos teismų teisėjų ir prie tų teismų veikiančių prokuratūrų prokurorų padarytų nusikaltimų;

dėl advokatų, notarų, teismo vykdymo pareigūnų ar Audito rūmų auditorių, taip pat išorinių valstybinių auditorių padarytų nusikaltimų;

dėl religinių bendruomenių, įsteigtų remiantis įstatymais, vadovų ir kitų aukšto rango dvasininkų, turinčių bent vyskupo ar lygiavertį titulą, padarytų nusikaltimų;

dėl Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo teisėjų padėjėjų, apeliacinių teismų ir Apeliacinio karo teismo teisėjų, taip pat prie šių teismų veikiančių

prokuratūrų prokurorų padarytų nusikaltimų;

dėl Audito rūmų narių, Teisėkūros tarybos pirmininko, ombudsmeno, jo pavaduotojų ir kvestorių padarytų nusikaltimų;

prašymus perduoti į kitą jurisdikciją, kaip numatyta įstatymuose.

Apeliacine instancija jie nagrinėja apeliacinius skundus dėl apylinkės ir apygardos teismų pirmąja instancija priimtų nuosprendžių.

Apeliaciniai teismai taip pat nagrinėja jų jurisdikcijoje esančių apygardos teismų arba apylinkės ir apygardos teismų **jurisdikcijos kolizijos atvejus**, arba

apylinkės teismų jurisdikcijos kolizijos atvejus, kai šie priklauso skirtingų apygardos teismų jurisdikcijai, tačiau to paties apeliacinio teismo jurisdikcijai.

Be to, apeliaciniai teismai nagrinėja **ekstradicijos** prašymus arba prašymus perduoti nuteistuosius kitai valstybei.

Apygardos teismai

42 apygardos teismai turi juridinio asmens teises. Jie veikia apygardose. Kiekvieno apygardos teismo jurisdikcijai priklauso visi toje apygardoje veikiantys apylinkės teismai.

Apygardos teismuose yra specializuoti skyriai ar kolegijos, nagrinėjantys:

civilines bylas,

baudžiamąsias bylas,

bylas, susijusias su vaikais arba šeimos reikalais,

bylas, susijusias su administraciniais arba mokestiniais ginčiais,

bylas, susijusias su darbo ginčiais ir socialiniu draudimu, bendrovėmis, prekybos registru, nemokumu, nesąžininga konkurencija ir kitomis sritimis, ir jūrų ir upių laivybos bylas.

Apygardos teismai nagrinėja toliau nurodytas civilines bylas.

Apygardos teismai pirmąja instancija nagrinėja visus ieškinius, kurie nėra įstatymais priskirti kitų teismų jurisdikcijai.

Apeliacine instancija jie nagrinėja apeliacinius skundus dėl apylinkės teismų pirmąja instancija priimtų sprendimų.

Kasacine instancija jie nagrinėja prašymus peržiūrėti apylinkės teismų priimtus sprendimus, kurie pagal įstatymą neskundžiami, ir pareiškimus kitose įstatyme konkrečiai numatytose bylose.

Apygardos teismai nagrinėja šias baudžiamąsias bylas:

pirmąja instancija:

dėl nusikaltimų gyvybei, kūno neliečiamybei ir sveikatai, nusikaltimų asmens laisvei, sunkių turto sugadinimo nusikaltimų, nusikaltimų, turėjusių itin sunkius padarinius, migrantų gabenimo, kankinimo, korupcijos ir tarnybinių nusikaltimų, valstybės žvalgybos paslapčių atskleidimo, tarnybinių ar neviešųjų žvalgybos paslapčių atskleidimo, neteisėto lėšų įgijimo, turto pasisavinimo, branduolinių medžiagų ar kitų radioaktyviųjų medžiagų reglamentavimo tvarkos nesilaikymo, sprogstamųjų medžiagų reglamentavimo tvarkos nesilaikymo, įgyto imunodeficito sindromo perdavimo, nusikaltimų informacinių sistemų ir duomenų saugumui ir vientisumui, organizuotos nusikalstamos grupuotės sukūrimo;

dėl tyčinių nusikaltimų, pasibaigusiu asmens mirtimi;

dėl nusikaltimų, dėl kurių baudžiamąjį persekiojimą atliko Organizuoto nusikalstamumo ir teroristinių nusikaltimų tyrimų direkcija (rum. *Dirrecția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată*) arba Nacionalinė kovos su korupcija direkcija, nebent šie nusikaltimai pagal įstatymą priklauso aukštesniųjų teismų jurisdikcijai;

dėl nusikaltimų, susijusių su pinigų plovimu ir mokesčių vengimu pagal įstatymo Nr. 241/2005 dėl mokesčių vengimo prevencijos ir kovos su juo, su vėlesniais pakeitimais, 9 straipsnį;

dėl kitų pagal įstatymą jų jurisdikcijai priklausančių nusikaltimų.

Apygardos teismai sprendžia jurisdikcijos kolizijas tarp savo jurisdikcijai priklausančių apylinkės teismų ir priima nutartis dėl prašymų įstatymų numatytais atvejais peržiūrėti apylinkės teismų priimtus sprendimus.

Apylinkės teismai

Apylinkės teismai neturi juridinio asmens teisių. Jie veikia valstybės apskrityse ir Bukarešte.

Apylinkės teismai daugiausia nagrinėja šias civilines bylas:

ieškinius, kurie pagal Civilinį kodeksą priskirti globos ir šeimos bylų teismo jurisdikcijai, išskyrus atvejus, kai įstatymais aiškiai nustatyta kitaip;

ieškinius, susijusius su civilinės būklės įrašais, kaip numatyta įstatymais;

ieškinius, susijusius su daugiaaukščių pastatų, butų ar erdvių, kurių išimtinės nuosavybės teisės priklauso skirtingiems asmenims, administravimu, arba ieškinius, susijusius su teisiniais namų savininkų bendrijų santykiais su kitais fiziniais ar juridiniais asmenimis, kaip taikytina;

ieškinius dėl iškeldinimo;

ieškinius dėl bendrų sienų ar griovių, atstumų tarp pastatų arba sodinių, perėjimo teisės ir bet kokių kitų suvaržymų ar apribojimų, turinčių poveikio nuosavybės teisėms, numatytų įstatymais, sutartų šalių arba nustatytų teismo;

ieškinius dėl pakeistų ribų arba jų pažymėjimo;

ieškinius, kuriais siekiama apsaugoti teisę naudotis turtu;

ieškinius, susijusius su prievole atlikti veiksmus, kurių neįmanoma įvertinti pinigais, arba tokių veiksmų neatlikti, nepriklausomai nuo to, ar prievolė sutartinė ar ne, išskyrus ieškinius, kurie įstatymais priskiriami kitų teismų jurisdikcijai;

prašymus teismine tvarka paskelbti asmenį mirusiu;

ieškinius dėl turto padalijimo teismine tvarka, nepriklausomai nuo susijusios sumos dydžio;

pareiškimus dėl paveldėjimo klausimų, nepriklausomai nuo susijusios sumos dydžio;

pareiškimus dėl svetimo turto užvaldymo, nepriklausomai nuo susijusios sumos dydžio;

pareiškimus žemės nuomos bylose, išskyrus tuos, kurie specialiu įstatymu priskirti kitų teismų jurisdikcijai;

bet kokius kitus pinigine verte įvertinamus ieškinius dėl sumų, neviršijančių 200 000 RON, nepriklausomai nuo to, ar šalys užsiima profesine veikla.

Be to, įstatymų numatytais atvejais apylinkės teismai nagrinėja apeliacinius skundus dėl vietos viešojo administravimo institucijų, turinčių teritorinę jurisdikciją, ir kitų tokią jurisdikciją turinčių įstaigų sprendimų, taip pat kitus pagal įstatymą jų jurisdikcijai priklausančius pareiškimus.

Apylinkės teismai daugiausia nagrinėja šias baudžiamąsias bylas:

iš esmės dėl įvairių nusikalstamų veikų, išskyrus tas, kurias pagal įstatymus pirmąja instancija privalo nagrinėti apygardos teismai, apeliaciniai teismai arba Aukštasis Kasacinis Teisingumo Teismas.

Aktualią informaciją apie šiuos teismus rasite [Rumunijos Teisingumo ministerijos tvarkomame Teismų portale](#).

Teisinių duomenų bazės

Internete skelbiamos šios duomenų bazės:

Aukštasis Kasacinis Teisingumo Teismas savo praktiką skelbia savo [interneto svetainėje](#);

Teismai savo sprendimų santraukas skelbia Teismų portale. Pavyzdžiui, žr. [Bukarešto apeliacinio teismo sprendimų santraukas](#);

Rumunijos teisėkūros tarybos tvarkoma teisinių duomenų bazė [Teismų jurisdikcija. Rumunija](#)

Paskutinis naujinimas: 16/04/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.